

Generalforsamling i Ålavet den 5/3 2024

Velkommen til vores generalforsamling i Nedre Tude Å og Vårby Ås ålav.

År 2023 satte rekord i nedbørsmængde med 905,9 mm. Ifølge klimanormalen for 1990 til 2020 fik Danmark i gennemsnit 759 mm.

At 2023 slog rekorden som det vådeste år nogensinde er selvfølgelig bemærkelsesværdigt i sig selv, men bemærkelsesværdigt var det, hvor ujævnt nedbøren faldt.

Året '23 startede vådt, men blev efterfulgt af et meget tørt forår og forsommer. Til gengæld slog juli rekord med 140 mm. September var knap så vådt, i oktober og november faldt der store nedbørsmængder igen.

Et usædvanligt besværligt år for dansk landbrug. På grund af den globale opvarmning må vi nok forvente endnu større nedbørsmængder i fremtiden.

Efter generalforsamlingen den 8/3 23 konstituerede bestyrelsen sig med Bjarne Nielsen som sekretær, Knud Hansen som kasser, Lisbeth Rasmussen som næstformand og jeg selv som formand. Menigt medlem af bestyrelsen er Peter Bech og som substitutter blev valgt Bent Rosing og Jens Skovager Østergaard.

Den 8.4.23 afholdte vi bestyrelsesmøde hos Knud. Vi havde en diskussion af den manglende funktion af slusen ved Bildsøvej. Vi var enige om, at vi fremover skal koncentrere os mere om slusen, der stadig ikke fungerer. Vedligeholdelsen er for dårlig og jeg kontaktede Erik Blegmand fra VKST, og bad om hjælp til at skrive et brev til kommunen, om den forringelse der er en konsekvens af manglende vedligeholdelse af slusen. Erik Blegmand henviste os til Michael Samsø ligeledes Vkst, som hjalp os med henvendelsen til kommunen.

På mødet hos Knud blev nævnt, at manglende beskæring af træer, som enkelte steder ligger ned i åløbet og tilbageholder frit løb, er et tilbagevendende problem. Vi må endnu engang opfordre til, at kommunens folk tager dette problem alvorligt, og udfører en korrekt beskæring.

Vores å besigtigelse skete den 13.6.23. Vi startede ved slusen. Henrik Poulsen fortalte, at der i løbet af foråret havde været en frømand nede og undersøge slusens tilstand. Frømanden havde konstateret at fundamentet og konstruktionen ikke havde fejl eller mangler, og at det kunne holde til en reparation af sluseportene.

Renoveringen ville koste ca. 1,5 mill.

Derpå kørte vi til udløbet ved Storebælt. Vi kunne konstatere, at der var meget sand ved stranden. En hel sandbanke havde lagt sig foran udløbet, så udløbet havde bugtet sig, og udløbet vendte nu mod nord.

På grund af at stensætning og høfte ved udløbet ikke er vedligeholdt i mange år, på trods af at dette vedligehold påhviler kommunen og står beskrevet i regulativet, har udløbet skiftet retning gentagne gange.

Vi kørte derefter til broen ved Strandvejen. Opstrøms så vi pindsvineknop langs den ene bred og store piletræer langs den anden bred, som hang ned i vandet. Vi var enige om, at der burde fjernes grene fra piletræerne.

Henrik fortalte at strømbredden skulle være 5 meter, og vi kunne alle se, at mange åkander i vandet gjorde at strømbredden på stedet ikke var meget over 1 meter. Nedstrøms fra broen var der ingen særlig bemærkning.

På det efterfølgende bestyrelsesmøde orienterede jeg om vores kontakt til VKST, om at vi ville rette henvendelse til Slagelse kommune, for at fremme processen om manglende vedligeholdelse og renovation af slusen. Jeg vender tilbage til sluse problematikken senere.

Den 4.10. afholdt vi bestyrelsesmøde hos Bent. På mødet orienterede jeg om møder med kommunen om manglende funktion af slusen under Bildsøvej, som jeg ligeledes vender tilbage med senere.

Der var foretaget grødeskæring i åen, men det afskårne materiale var endnu ikke kommet frem til opsamlingsstedet.

Den 11. 1.24 afholdt vi bestyrelsesmødet hos Knud. På mødet blev drøftet konsekvenser af kommunens manglende vedligeholdelse af slusen med værditab for både jordværdi, afgrødeværdi og landbrugsstyrelsens eventuelle fratagelse af

grundbetaling. Vi ønskede, at Kommunen gør sig tanker om kompensation og erstatninger til lodsejerne, på grund af slusens manglende funktion.

Jeg kunne oplyse, at Christian Myller har fået medhold i 2 klager ved Nævnenes Hus, som rummer Miljø og Fødevareklagenævnet. I den første afgørelse fremgår det, at miljø- og fødevareklagenævnet ophæver Slagelse kommunes afgørelser af 14. juli '21 om tilladelse til sløjfning af stenkastning og høfte ved Tude ås munding til Storebælt, og ændring af vedligeholdelsen af stenkastningen og høften i regulativet, og hjemviser sagen til ny forhandling.

I den 2. afgørelse fremgår det at Miljø- og Fødevareklagenævnet ændrer Slagelse kommunes afgørelse af 21.3.19, om at Tude ås udløb er vedligeholdt i overensstemmelse med regulativet til, at Slagelse kommune ikke på afgørelsestidspunktet har dokumenteret, at have opfyldt sin vedligeholdelses pligt på strækningen. Ålavet vil presse på for at få en forklaring på, hvad man fremadrettet vil gøre i forhold til manglende overholdelse af regulativerne, specielt hvad angår slusen og udløbet ved Storebælt.

Som nævnt tidligere har bestyrelsen haft stor fokus på den manglende vedligeholdelse og funktion af slusen under Bildsøvej.

Den 1.5. deltog Bjarne og jeg i et møde på foranledning af ålavet på VST i Sorø hvor Michael Samsø som er afdelingsleder for vand, natur og miljø deltog.

På mødet fremlagde vi vores frustration over vores gentagne henvendelser til Slagelse kommune om kommunens manglende reaktion på vores henvendelser om at udbedre og vedligeholde slusen.

Kommunen har hver gang ved vores henvendelser henvist til det kommende genslyngningsprojekt, som skulle være færdiggjort for cirka 8 år siden. Når genslyngningsprojektet bliver etableret bliver der opført en ny sluse, og den gamle skal nedlægges.

Genslyngningsprojektet er nu udskudt til foreløbig 2025, og ved ny høring og eventuelle klager, kan jeg forestille mig, at der går yderligere mindst et par år.

Det er derfor uacceptabelt for ålavet og medlemmer at slusen er ude af drift.

Vi besluttede på mødet at fremsende en klage over slusens manglende funktion med følgende begrundelser og tekst:

Vi ser nu, at den manglende vedligeholdelse og drift af slusen med oversvømmelser til følge betyder, at landbrugsstyrelsen kan underkende arealer langs åen til grundbetaling, det er et betydeligt tab for lodsejerne.

Saltvand på arealerne har medført at græsset mistrives, og der er sket et skift over mod salttolerante græsser. Det betyder wrap af ringe kvalitet og manglende foderenheder til dyrene. Igen et betydeligt og uacceptabelt tab for lodsejerne.

Vi beskrev ligeledes vores bekymring omkring muligheden for at PFAS fra havet skylder ind over arealerne, når slusen er ude af drift.

Foranlediget af vores henvendelse til Slagelse kommune blev aftalt et møde med kommunens administration og ålavet med deltagelse af Michael Samsø som repræsenterede ålavet.

Vi spurgte ind til, hvad kommunen forestiller sig der skal ske i fremtiden med den defekte sluse. Vi fik svaret, at såfremt slusen ikke blev renoveret ville kommunen betale et dokumenteret tab til berørte lodsejere.

Vi mente, at det var en urimelig bevisbyrde at smide over på lodsejerne, at skulle dokumentere et tab.

Kommunen spurgte: Kan vi finde en løsning?

Jeg mente ikke, at det er ålavet der skal foreslå løsninger ud over, at vi ønsker, at slusen bliver renoveret.

Hvis ikke kommunen vil renovere slusen, må de komme med en afgørelse om ikke at renovere slusen. Det kan vi så gøre indsigelser imod.

Kommunen så kun 3 løsninger: Reparere slusen, compensation og opkøb af arealer/jordfordeling eller nyt regulativ uden sluse. Mødet sluttede, og vi aftalte et nyt møde til den 13.9.23.

På dette møde deltog kommunens administration, ålavet samt Michael Samsø.

Bo Gabe fra administrationen indledte med at meddele, at kommunen ikke ville bekoste en ny sluse.

Henrik Poulsen fortalte, at det tidligere var beregnet, at det ville koste 1,2 mill. for at gennemføre en mindre reparation, som da forventes at kunne holde omkring 5 år. En større reparation ville koste 3,4 mill. Og slusen ville da kunne holde i 30 år. På

grund af pristals forøgelse blev det skønnet, at man skulle forvente en stigning på ca. 25 – 30 %.

Bo Gabe var indstillet på at starte en regulerings sag, hvor slusen nedlægges. Jeg tilkendegav, at vi (å-lavet) ikke ville indgå aftale om at kommunen indleder en regulerings sag. Det må være kommunens egen beslutning.

En regulerings sag vil give lodsejerne mulighed for, at der nedsættes en taksations kommission, hvor der vil være mulighed for klageadgang.

Jeg nævnte, at vi ikke skal indgå en aftale ved dette møde, og at slusen stadig er i ulovlig tilstand.

Til slut ønskede jeg, at kommunen ville indkalde til et lodsejer møde, og præsentere de muligheder som lodsejerne har i forbindelse med reovering eller nedlæggelse af slusen. Det lovede administration at indkalde til, hvis og såfremt det blev vedtaget at gennemføre en regulerings sag og nedlægge slusen. Dermed sluttede mødet.

Der er på et møde den 6/12 i Klima og Miljøudvalget anbefalet at Kommunen indleder en regulerings sag med nedlæggelse af slusen. Dette skal senere vedtages i Byrådet. Og er ikke sket til dato.

Dette var min sidste beretning for ålavet.

Et lille historisk tilbageblik. Ålavet blev på foranledning af August Bech, Valdbygården, startet i 2011.

Det viste sig, at der fra starten var god tilslutning fra lodsejere langs Tude Å og Vårby Å til, at melde sig ind som medlemmer i ålavet.

Af årsager til oprettelsen af ålavet kan nævnes et foreslået genslyngningsprojekt af Tude Å med tilbageførsel af åløbet til dets oprindelige forløb.

Orbicom var på daværende tidspunkt hyret af Sl.K. til at forestå forundersøgelser af projektet.

Ligeledes var slusen uden virkning, da portene var faldet af med oversvømmelse opstrøms til følge ved høj vandstand i Storebælt.

Oprensning af åløbet var også påkrævet visse steder, og udløbet var mangelfuldt oprenset på visse tidspunkter. Alt sammen til stor gene for lodsejerne langs åen.

Vi har fra ålavets side igennem årene påpeget uregelmæssigheder i forhold til opfyldelse af regulativerne fra kommunens side.

Vi har igennem årene haft en, for de fleste gange, god kommunikation og lydhørhed fra kommunens side, men det var ikke hver gang, problemerne blev effektueret på tilfredsstillende måde.

Nu er vi i 2024, så vi kan nu konstatere at ting tager tid. Især i kommunal regi. Sluseproblematikken er ikke løst, Genslyngningsprojektet har været undervejs siden 2010, og det må forventes at vare mindst et par år endnu inden man går i gang med selve arbejdet. 16 år er immervæk lang tid, og må have kostet Kommunekassen mange midler.

Dog vil jeg gerne idag give en tak til Henrik Poulsen, som er vandløbsmedarbejder i Kommunen, og som desværre ikke er her i dag. Henrik har altid været lydhør for vores argumenter, og efter bedste evne efterkommet vores fælles beslutninger.

Jeg vil gerne takke for den opbakning, jeg har fået i den årrække, der er gået. Det har været en stor glæde for mig, at arbejde sammen med en altid levende og interesseret bestyrelse. Men det havde ikke været muligt, hvis I som medlemmer ikke havde bakket op om ålavet.

Stor tak til jer medlemmer der er kommet med mange gode input til vores arbejde.

For uden aktive medlemmer, intet ålav.

Ålavet mener, at det nytter at stå sammen, så vi håber, at I også i fremtiden vil bakke op om Ålavet, og derved styrke vores gennemslagskraft over for Kommunen.

Der er meget at kæmpe for fremover, så jeg håber og tror på, at ålavet også i fremtiden har en stor mission.

Tak for nu.....

